

שיחות הר"ן קב"ד

פעם אחת שאל אותי בלשון תמזה: השמעת ממני דברי מוסר? ואמר שאינו יכול לומר דברי מוסר כי כל דבור מוסר שלו הוא מטבל ומרחין בדמעות (בלשון אשכנז אמר בזו הלשון: איטליכם ווארט פון מוסר איז בייא מיר פר וואשין מיט טרעהרין) ומחמת זה אינו יכול לומר מוסר בפרוש ובתחלה היה אצלנו קצת תמיהה מה שאמר שאינו אומר מוסר כי לפי דעתנו כל דבריו הם דברי מוסר גדול מאד מאד כאש בוערת ממש אך באמת לא היה רגיל לומר דברי מוסר בפרוש כדרך המוכיחים, אבל אף על פי כן כל דבריו וכל שיחותיו היה רק מענין עבודת ה' וכל דבריו היה כגחלי אש ממש.

ומי שזכה לשמע דבור מפיו היה נכנס בקרבו כאש בוערת ממש. ואי אפשר לבאר ולצייר לא בכתב ולא בפה עצם תבערת קדשת דבוריו שיצאו מפיו הקדוש והנורא בקדשה ובטהרה, אשר כל דבור ודבור שלו אפלו בשיחת חליו, מכל שכן כשהיה מדבר בעבודת השם או כשהיה אומר ומגלה תורה, היה כל דבור ודבור מאיר ומזהיר ומתלהב כאש לוחט רשפי רשפי שלחבת. ומי שהיה מאזין ומקשיב לדבריו באמת ובתמימות היה כל דבור ודבור שלו פורה ונכנס בקרבו כלבת אש ממש עד שכל אחד מהשומעים היו נמשכין על ידי דבוריו להשם יתברך בהתקשרות נפלא והתלהבות גדולה להשם יתברך באמת. ועל פי רב היה נדמה לנו באותו שעה שעמדנו לפני הדרת קדשתו הנורא, שבודאי לא יהיה לנו עוד שום בחירה כי בודאי בהכרח להיות כרצון השם יתברך, ואי אפשר לפרד עוד מהשם יתברך מכל שכן לשנות רצונו יתברך לעבר חס ושלום, אפלו איזה דבר קל בעלמא, כי הלב היה נמשך מאד מאד להשם יתברך על ידי דבוריו הקדושים אשר אי אפשר לשער ולערך.

גם עכשו כל מי שיעסק בספרי רבנו הקדוש והנורא זכר צדיק וקדוש לברכה, ויעין ויסתכל בהם באמת ובתמימות ודאי יתלהב לבו מאד להשם יתברך כי כל דבריו כגחלי אש:

הנה ישנם כמה וכמה מיני דיבורים דיבורי התחזקות. ובדרך כלל כל מי בעולם, יש דיבורי התעוררות, ויש שמדבר בעבודת ה' מדבר בעיקר או דברי

ספר חיוזק, שהספר מוסר מלמד מה צריך לעשות, והספר חיוזק מלמד איך להתחזק בכל הנפילות. משא"כ דברי הצדיקים האמיתיים הם עצם התגלות האמונה וגילוי האלקות בעולם לקרב הנפש להשי"ת, ולהעלות כל אחד ואחד יהיה מי שיהיה, לבא להשיג אלקותו ית'. כי כשיבא להכיר במציאות ה', יבא ממילא להתעוררות או להתחזקות.

וידועה זאת היא חשובה ביותר. כי יש טועים כשרואים בספרי הצדיקים איזה דבר מוסר או דבר חיוזק, ונדמה להם שישנם עוד ספרים יותר נאים שמלמדים חיוזק או מוסר. ושואלים מה לי להפש דווקא דברי ההתחזקות של הצדיקים, והלא כמה שהדברים נכתבו בדור אחרון יותר, הרי בכחו להרכיב דברים לפי שפת הדור האחרון בכלים מכלים שונים. וכן אם עיקר נקודת הצדיק הוא התעוררות הרי יש בעלי מוסר שמוכיחים יותר לפי ערך זה הדור.

אך טעות הוא בידם, כי ענין הצדיק אינו לגלות את הדיבורים שדיבר בלבד, אלא שיש בכל דיבור ודיבור פנימיות התגלות אלקות ואור האמונה. שהוא ענין פנימי מאד, אלא שהוא מלוכש לפעמים בדיבור של התעוררות ולפעמים בדיבור של התחזקות.

משא"כ שאר הספרים אין להם אותו כח האלקי הפנימי. ולכן כל ספר של צדיק האמת, גם אחר שנתפרסם הספר בעולם, הוא נשאר בבחינת סוד, והסוד, היינו שלא מובן שבכל דיבור של הצדיק יש מתחתיו איזה אור פנימי, שכשאדם זוכה להתמיד בדב"ה"ק, אף שנראים הדברים

התעוררות או דברי התחזקות. ודברי התעוררות נקרא בעולם בשם דברי מוסר והם מושרשים בספירת הבינה, לעורר את האדם מה שמוכרח ללמוד וללמד לשמור ולקיים. אך דברי התחזקות מושרשים בספירת החכמה, לחזק את האדם שגם אם ח'ו נפל, עדיין השי"ת איתנו ואצלו, והכל ממנו ית' כי כל ירידה לצורך עליה היא, ותמיד בכל עת וזמן, בכל מקום ומצב יכולים להתקרב אליו ית'.

וכשאדם זוכה לפתוח ספרי רביה"ק לקוטי מוהר"ן או שיחות הר"ן וכו', לכא' ימצא שם את שתי הבחינות, יש שמרבה בדברי התחזקות להשיב הנפש בשבעה משיכי טעם, להחיותה ולהרימה לחזור ולשוב לקרבת ה'. ויש שמרבה בדברי התעוררות, ההכרח להסתכל בשכל שבכל דבר, וההכרח לקדש האכילה, ולמאם הממון ושאר התאוות. א"כ איך זה שאמר רבינו"ל שמעולם לא דיבר מוסר.

אלא שבאמת ישנו דיבור שהוא בבחינה אחרת לגמרי, שאינו מוסר והתעוררות, אלא הוא דיבור שמגלה אלקות אשר הוא בבחי' ספירת הכתר. ותכלית זה הדיבור הוא לגלות אור האמונה לנפשות ישראל. גם אם בפשטות הלשון, נראים הדברים כדברי התעוררות ומוסר, או כדברי התחזקות פשוטים. מ"מ אליבא דאמת עיקרו אינו לא ההתעוררות ולא התחזקות, אלא הוא לבוש לגלות דבר יותר פנימי, שהוא התגלות אלקות, שורש הכל.

כשאדם לומד ספרי צדיקי אמת, אינו כמו שלומד סתם ספר מוסר או

האלה. הרי דומה זה כמו התופס בענף שאינו מחובר לשורש האילן.

לבן מוכרח להתדבק באור הצדיק האמת, אשר הוא אכן זכה לגלות תורה כזאת שהיא דבוקה ומאוחדת ביחודו ית"ש, [ונכמו שהעיד מוהרנ"ת ז"ל ביומו האחרון שבאלו השעות הנוראות שזכה לכתוב את הספר הנשרף, יצא משם כמו מ'האידרא', ממש ביטול הבחירה] ובכח דבה"ק להאיר לכל המצבים והמקומות, להביא את האדם להתקרב לה' מחדש. בכח ספרי הצדיקי אמת נזכה שיתגלה אור האמונה בשלימות, בביאת גוא"צ בב"א.

כעצות פשוטות, מ"מ הרי נדבקת נשמתו באור העליון, ואז תופס שאין אלו דיבורים חיצוניים, אלא כלים לגלות אלקות. ובזה זוכה להיות בבחי' איש אלקי, ומתוך כך ממילא הוא בא בפועל להתחזקות והתעוררות. ולפיכך כדאי מאד להתמיד בספרי צדיקי האמת שמגלים אלקות ואמונה, כי ע"י שמתדבקים בשורש, ממילא זוכים לכל ההתעוררות וההתחזקות.

הגם שבודאי יש ללמוד כל ספרי הקודש, כ"ש ספרים שמדברים מעבודת ה', אבל אם עוסק בתורה ואינו מקיים שיויתי ה' לנגדי תמיד, איך יועילו לו דברי התורה

